

פרשת חקת

15
שנת ה'ת"ר

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. מעמד הכאת הסלע

ב. בקשת בני"י מסיחון לעבור דרכו וסירובו

ו. אופן עשיית אפר פרה אדומה

מ. מות אהרן ואבל העם

י. דיני טומאת מת

ו. בקשת בני"י מאדום לעבור דרכו וסירובו

מ. מסעות בני"י וכיבוש יעזר והבשן

י. מלחמת סיחון וכיבוש ארצו

מ. הנחשים השרפים ונחש הנחושת

י. מלחמת הכנעני מלך ערד

צ. מות מרים וצמא העם

ר. שירת הבאר

שאלה לשולחן השבת

"וישלה מלאך ויצאנו ממצרים"

לכאורה הפסוק הזה לא תואם עם הנאמר בהגדה של פסח: 'ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה - אני ולא מלאך, והכיתי כל בכור בארץ מצרים - אני ולא שרף, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים - אני ולא השליח'.
ויש לבאר זאת וליישב את הסתירה הזו.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"נעברה נא בארץ לא נעבר בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאול עד אשר נעבר גבלך... רק אין דבר ברגלי אעברה"

ניתן לפרש את דברי בני"י לאדום כך: הלא אין כוחנו אלא בפנינו - בתפילותינו. וההלכה קובעת שאין להתפלל בדרך, במקום פרוץ, אלא יש לסור לצד הדרך ולהתפלל בין האילנות, בשדה או בכרם וכד'. לכן, מבטיחים אנו ש'לא נעבור בשדה ובכרם... דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאול', לא נתפלל כל עוד אנו בגבולך - ואם כן, אין לך מה לחשוש מאתנו. ואל תפחד שהבאר שלנו תציף לך את הארץ (ע"י הנחלים שיצאו ממנה שסבבו כל שבט במחנהו), משום ש'לא נשתה מי באר'. ומשום שלא נעשה נחלים מן הבאר, נוכל לבקר אנשים משבטים אחרים ע"י הליכה ברגלינו ולא נצטרך סירות כמו שאנו צריכים בדרך כלל, שהרי הייתה הפרדה של נחל בין שבט לשבט, וזהו: 'ברגלי אעברה'. (ר' יהונתן אייבשיץ) עוד, שאם תירא שענני הכבוד שמסיעים אותנו ישטחו את ההרים והדבר יגרום לחורבן ארץ, שהרי בהר יש יותר שטח מאשר בבסיסו - 'ברגלי אעברה' ולא ישאו אותנו העננים.

□ □ □ □

"לא מקום זרע ותאנה וגפן ורימון"

לכאורה צריך ביאור, מדוע התייחסו המתלוננים דווקא לפירות אלו ולא לשאר הפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל: זיתי שמן ודבש. וביאורים שונים לעניין: א. הם אכלו מדי יום ביומו את המן שנאמר עליו: "והיה טעמו כטעם לשד השמן", וגם: "וטעמו כצפיחית בדבש", לכן לא יכלו להתלונן שחסרים הם את טעמם של אלו. (משך חכמה) ב. משום שאת מינים אלו של ארץ ישראל כבר הכירו בני"י ממה שהביאו איתם המרגלים אשכול ענבים, תאנה ורימון. ג. התלוננו על כל שבעת המינים: "זרע" - היינו חיטה ושעורה, "ותאנה וגפן ורימון" - כפשוטו, "ומים אין לשתות", שפסק בארה של מרים שיכלו לטעום ממימי טעם שמן ודבש, שהרי כתוב במדרש: 'רבי אלעזר המודעי אומר, בטובת הבאר הכתוב מדבר, אמרו לו: הבאר שנתן לנו המקום אנו טועמים בו טעם יין ישן, וטעם יין חדש, וטעם חלב, וטעם דבש, טעם כל הממתקים שבעולם', דהיינו שהשתנה טעמם לטעם כל המשקים. (חת"ס) ד. משום שבזית ותמר יש גם סגולות פחות טובות: זיתים גורמים לשכחה, ותמרים גורמים לביטול תורה והרמב"ם כותב שעדיף שלא לאכול תמרים לחים. ה. היו להם תמרים במדבר - באילים, ומובא במדרש שהעץ שמשה זרק למים המרים במרה - היה עץ זית שהוא מר ביותר, ולכן לא התלוננו על המינים האלו כי אותם כבר פגשו. (ולכן לא הביאו המרגלים איתם מפרי הארץ אלא רימון, תאנה ואשכול ענבים בלבד) ו. שמן ודבש היו נדירים במצרים ולא הכירו את המינים האלו. (משך חכמה, עקב) ז. שמן ודבש הם מותרות כמעדני מלך, ועל כך אפילו לא התלוננו, אלא באו בטרניה על האוכל הבסיסי יותר. (ע"פ הספורנו)

"ומעדבר עתה"...

העתה

המושלמת

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "ומבמות ה___ אשר בשדה מואב"
- ב. צמח המשמש לתהליך הטהרה
- ג. מלך שבני ישראל לא השאירו לו שריד
- ד. לנחל זה נסעו בני ישראל ממזרח השמש
- ה. על הפרה האדומה להיות ___
- ו. במי מריבה ___ בני ישראל עם השי"ת
- ז. עץ שיש להשליך אל תוך שריפת הפרה
- ח. כזה כלי נטמא באוהל המת
- ט. נשוח ש___ אל נחש הנחושת, חי
- י. "___ באר ענו לה"
- ך. הכנעני שמע שישאל בא ___ האתרים
- ל. אסור שיעלה על הפרה האדומה
- ם. ד' שלח אותם, כדי להעניש את העם
- ן. במדבר זה נפטרה, מרים הנביאה ונקברה
- ס. עליו שמו את נחש הנחושת
- ע. משה ואהרן נצטוו לדבר אליו
- ף. סוג של נחש
- ץ. שם שורפים את הפרה האדומה: "___ למחנה"
- ק. מארגון עד מקום זה כבשו בני ישראל בארץ האמורי
- ר. בפני מי נעשתה הפרה האדומה הראשונה?
- ש. במקום זה במדבר צין מרים נפטרה ונקברה
- ת. מהמקומות שחנו בהם בני ישראל

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. על פרת החטאת להיות ___
- ב. שירתה מובאת בפרשה
- ג. למקום זה נשען אשד הנחלים
- ד. "ונירם אבד חשבון עד ___"
- ה. שם נקבר אהרן הכהן
- ו. "___ אל ד' ___ קולנו ___ מלאך ___ ממצרים"
- ז. מקום רע, זהו מקום שאינו מקום ___
- ח. שם ניצחו בני ישראל את הכנעני
- ט. איש ___ אוסף את אפר הפרה ומניח במקום ___
- י. עיר שמשה שלח מרגלים אליה
- כ. בני ישראל הבטיחו שלא יעברו שם בדרכם
- ל. יצאה מקרית סיחון
- מ. אף ה___ את מי הנדה נטמא
- נ. "___ נא בארצך לא ___ בשדה ובכרם"
- ס. מלך האמורי
- ע. הכנעני מלך ___ יושב הנגב נלחם בבני ישראל
- פ. חלק מהפרה שאף הוא נשרף
- צ. כך נקרא מכסה הרמטי של כלי
- ק. מפניהם באו משה ואהרן לפתח אוהל מועד
- ר. אחד משבעת המינים, שחלקם בפרשה מוזכרים
- ש. הנוגע במת טמא ___ ימים
- ת. עוד אחד משבעת המינים, שחלקם בפרשה מוזכרים

כתרומו

כל פרה נקרא דג"ה מילה מתכנסת אונקלוס שנקראת דג"ה לאון.

"צמיד פתיל" = "מגופת שייע". המילה העברית 'מגופה' שמשמעותה פקק, סגר לאטימת פתח של כלי.

מן המדרש

מילה בפרשה

על גבה חרשו,
ובמדדון גם זרעו,
לישראל בא מהגר,
ובקומה שניה התגורר.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

שאל עובד כוכבים אחד את רבן יוחנן בן זכאי: 'מעשים אלו שאתם עושים, נראים כמין כשפים, אתם מביאים פרה, ושורפים אותה, וכותשים אותה, ונוטלים את אפרה, ואחד מכם מטמא למת, מזים עליו ב' וג' טיפות, ואתם אומרים לו: טהרת!?' אמר לו: 'לא נכנסה בך רוח תזזית (סוג של מחלה) מימך?' אמר לו: לא! -'ראית אדם, שנכנסה בו רוח תזזית?' אמר לו: כן! שאלו: 'ומה אתם עושים לו?' אמר לו: 'מביאים עיקרין (שורשים) ומעשנים תחתיו, ומרביצים עליה מים, והיא בורחת'. אמר לו: 'שמעו אוזניך, מה שאתה מוציא מפוך! כך הרוח הזו, היא רוח טומאה, שכתוב: "וגם את הנביאים ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ". מזים עליו מי נדה והוא בורח'. לאחר שיצא אותו הנכרי, שאלו תלמידיו: 'רבינו, לזה דחית בקנה (תשובה שנתת לו הייתה רק להפיס את דעתו), לנו מה אתה אומר?' אמר להם: 'חייכם! לא המת מטמא, ולא המים מטהרים, אלא כך אמר הקב"ה: חוקה חקקתי, גזירה גזרתי, אי אתה רשאי לעבור על גזרתי, שכתוב: "זאת חוקת התורה". ומפני מה כל הקורבנות זכרים וזו נקבה? אמר רבי איבו: משל לבן שפחה, שטינף פלטיץ של מלך. אמר המלך: תבוא אמו ותקנח את הצואה. כך אמר הקב"ה: תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל. (ע"פ מדרש רבה)

ושפני טמוני חול

"ויחנו בנחל זרד"

מה היה רחבו של נחל זרד?

כתב הרמב"ם, שבנ"י עשו 9 פרות אדומות לדורותיהם עד היום. (חלקם מפורטים במשנה פרה פ"ג מ"ה) כדלהלן: פרה ראשונה - משה רבנו, על ידי אלעזר (ואין לתמוה על כך שהספיק האפר לכל כך הרבה שנים, משום שיכלו לשרוף עם הפרה עצים לרוב, ואף די רק בקצת מהאפר כדי לקדש מי חטאת בכלים גדולים מאד). פרה שניה - עזרא הסופר, כשחזרו לא"י מבבל ובנו את הבית השני. שלישית ורביעית - שמעון הצדיק. חמישית ושישית - יוחנן כהן גדול. שביעית - אליהו עיני בן הקוף, בימי שמעון בן שטח. שמינית - חנמאל המצרי. תשיעית - ישמעאל בן פיאיב, ושניהם היו בימי הלל הזקן. עשירית - יעשה המלך המשיח במהרה בימינו אמן.

שעשועי דאורייתא

"זאת חקת התורה"

על איזה דבר נוסף בתורה נאמר 'זאת חקת התורה'?
ועל מה נאמר 'זאת חקת'?

מצאו נא בפרשה:

1. שניים מסימני ליל הסדר.
2. שמונה אותיות רצופות (בכמה מילים) שכל אות שניה בהן היא מ'.
3. ארבע מילים רצופות שמופיעות פעמיים בפסוק אחד.
4. את שמותיהן של 7 פרשות בתורה.
5. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 7.
6. שלוש מילים רצופות בנות שש אותיות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וירם משה את מטהו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם"
2. "ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס והיה אם נשך הנחש איש והביט אל נחש הנחשת והי"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: "אמר ריש לקיש: ויקח קורח, שלקח מקח רע לעצמו" (סנהדרין קט): על איזו דמות אחרת, אמר ריש לקיש את אותו הדבר במקום אחר בש"ס? - "ואבשלום לקח וגו' מאי לקח? אמר ריש לקיש: אבשלום לקח מקח רע לעצמו. (סוטה י): **לסדר את הפרשה** - "ויצאו מים רבים". **חידון א' ת'** - אדומה, באר, גבול מואב, דיבון, הר ההר, ונצעק וישמע וישלח ויוציאו, זרע, חרמה, טהור, יעזר, כרם, להבה, מזה, נעברה נעבור, סיחון, ערד, פירשה, צמיד פתיל, קהל, רימון, שבעה, תאנה. **חידון א' ת' הפוך** - גיא, אזוב, עוג, זרד, תמימה, רבו, ארז, פתוח, הביט, עלי, דרך, עול, נחשים שרפים, צין, נס, סלע, שרף, מחוץ, יבוק, אלעזר, קדש, אובות. **שעשועי דאורייתא** - "ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ד' את משה" (במדבר לא, כא) "ויאמר ד' אל משה ואהרן זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו" (שמות יב, מג) ושלשתם נשרפים באש! 1. "ותמת מרים בקדש", "ורחץ במים". 2. "ל*הם המה מי מ*ריבה". 3. "ביום השלישי וביום השביעי". 4. וירא, ויצא, וישלח, וישב, ויקרא, בהר', במדבר. 5. "אבד". 6. "הנחשים השרפים וינשכו". **מילה בפרשה קרה** - "אשה אצילה אמרה" - אשה אצילה = אשה נעלה, "שלא נרד במהרה" - לא נרד = נעלה, "הכניסה את רגלה" - נעלה את רגלה, "אל תוך סנדלה" - סנדלה = נעל שלה = נעלה. **טמונות בפרשה** - 1. "ואם מימך נשתה... ונתתי מכרם" (כ"ט). 2. "ספר מלחמות ד'" (כ"א, יד). 3. שני תפוחים: "הר ההר" (רש"י, כ"ב). 4. "לא תעבור בי" (כ"ב, אדום, סיחון ואי כניסת משה ואהרן לא"י). 5. "בחלל" (יט, יח). 6. "אל פני הסלע" (כ"י). 7. מסילת רכבת - "במסילה נעלה" (כ"י, ט). 8. סמל העיר - "מלך ערד" (כ"א, א). 9. "זה נועל וזה פותח" (רש"י, כ"א, כא). 10. "עשה לך שרף" (כ"א, ט). 11. "צמיד פתיל" (יט, טו). 12. "מי מריבה" (כ"י, ג). 13. "דבר הטאט במטאטא" (רש"י, כ"א, יא). 14. "היו אותן הנקעים בהר של צד מואב ובהר של צד אמוריים היו כנגד אותן נקעים כמין קרנות ושדים בולטין לחוץ" (רש"י, כ"א, טו). 15. שירת הבהר (כ"א, יז), "ולא נשתה מי באר" (כ"ז). **טמונות בהפסדה** - 1. "אנשים ריקים" (ג). 2. "בארץ טוב" - בירושלמי כתוב שזהו היישוב העתיק סוסיתא שנמצא ברמת הגולן (ג). 3. "מלך חשבון" (יט). 4. "והיה היוצא מפתח ביתי" (לא) **שאלה לשלחן החג - שבועות** - שאלנו: מובא בגמרא שהיום בו יצאו בני ישראל ממצרים היה יום חמישי. עוד מובא שם שהתורה ניתנה לבני ישראל בשבת קודש. ובחשבון פשוט יוצא, שחג השבועות חל ביום ה-51 מפסח שממנו אמורים לספור 49 ימים, ולחוג את חג השבועות ביום החמישי ולא ביום החמישי ואחד? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. ביום ג' עשו שבועות ולמחרתו ביו"ט שני של גלויות קבלו את התורה. ב. באותה שנה הוסיף משה יום אחד מדעתו. ג. במלחמת עמלק עמדה השמש יממה שלמה שנחשבה לגבי ימות השבוע אך לא לגבי מנין התאריך וספירת העומר. ד. ב' בסיון קיבלו את תנאי התורה ואת אותיותיה הלא חלוקה למילים וצירופים, דבר שניתן לעם רק למחרת.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

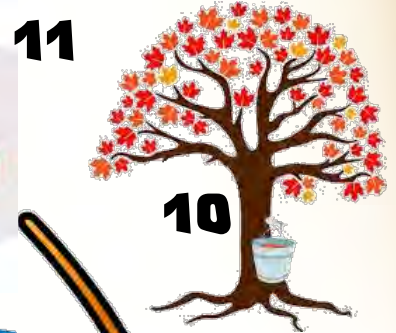
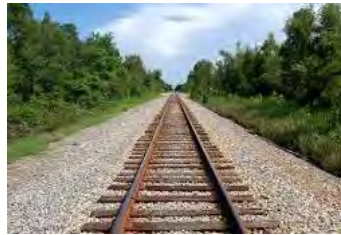
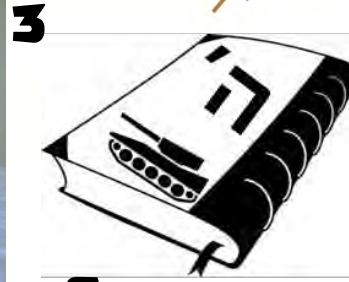
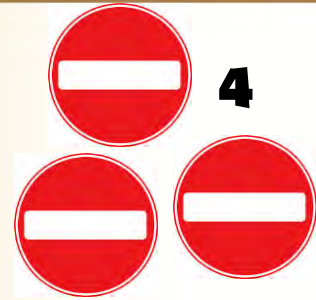
בירושלים: בחנות 'פיצוץ בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

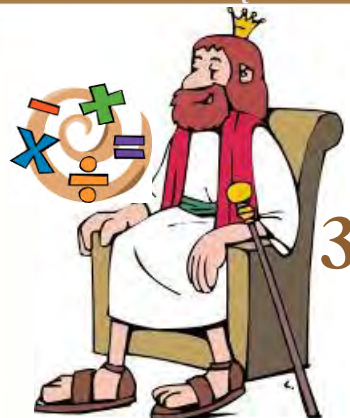
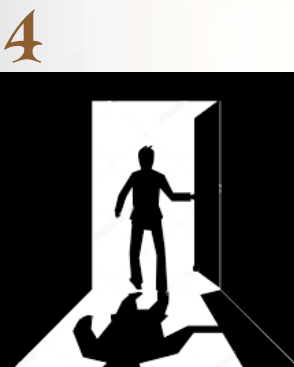
מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"לא מלבי" (זכח)

הפטרת חקת "ויפתח הגלעדי" (שופטים יא' א' - לג')

טמונות בהפטרה

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775